

הוא ישב כמעט צמוד לאחת משחקניות ה"קאמרי". היא נתנה בי מבט נצחון. והוא גם לא הפנה אלי את עיניו.

מרוג אהבה

רק אמו המשיכה לרטון. מעולם לא היו במשפחה כשוררים, אמרה. תמיד היינו אנשים ישרים. אבל, אמא, ניסה דוקי להרגיעה, למשוררים רים שיכון. והיו גם משוררים שתעשרו — גם ספסרים התעשרו, הפסיקתו אמו. קיוויתי יה סועל חרוץ וישר. קשה להניח את דעתה של אם. והעיקר — הוא לא התבייש להימצא בחברתי. החל מתמצא בזיארגון של הבהומיה. פתאום שמעתי חכח אתי (אתי!) ומביע דעתו כי איני מסוגלת לטעום של שיר. לגיטימי? וכי איני מתמצאת ב"סמלים". צד מלים אלה לא ידעתה לכאורה לא היה מקשיב כלל חותיהם של "אותם סרחנים". אבל אני נהנית. אותן עלמותיחמד סחוטות, ישיבה עד שעות הבוקר באורח דחוס-עשן ומעוכות המלאות את כסתי ואת רובאל בחפשן גרויים או ענין כלשהו. היו מסתכלות בי בקנאה. הן אמרתיו דוקי היה יפה-תואר, ועתה גם נעשה מפורסם. גם כשהחל נוהג יוהרה, ומעיר לי על סיפורי שהם הימור" ומשום כך "חומר קל" או בקצור "זבל" וכי אני "חודרת" ולא "מעמיקה" — גם אז נהנית בו לנות. אך רצייתי לעשות ממנו סופר, הייבת הייתי לגם גינוני סופרים. יפסס לו כרצונו, בין כך ובין כך הוא יודע בעסק זה בין ימינו לשמאלו. העיקר הוא ירצה לברות.

אבל פתאום חזר ההידרדר. ערב אחד, לא היה לו פנאי. למחרת, היה עסוק. מה, קרה, דוקי? שאלתי. "אמא?" "לא", אמר דוקי. "ראי, ורדה: סופר אני או אי סופר?" "ודאי שגם אתה סופר", אמרתי לו. "גם?" התרתח דוקי. "גם? סופר אני, ואני זקוק מוספירה מתאימה. ואת, לך יש משגיגים ועירבוביגים את מניחה לי חושש פעולה. את כופה אותי לצמצום תמיד אני רק בחברתך. אני צריך נסיון, הכרת אנשים את עומסתי כי ליצירתי זקוק אני לאוירה בוהימית לא משזוקקים פרחים לאור השמש". היה ברור שמישהו לימד אותו משהו. מי לימד אותך את זה? שאלתי.

לפתחו מלים מפטופטיותהם של ילדי השכנים, ועשינו שיר בשביל הארץ. זה היה כך: "גינני קאלאוואסא / מחריא שם בטיראסא / גומה, כלב, הסה! / אשכול שוכב על קאסא / טראך בום באלאבאסא / אכלתי אצל דאסא / סאלאט הציל וחסא / דילמה דאלאי בלהאסא" וכן הלאה. אחד משירי שפס כתב לזה פרוש. ודוקי זכה לפרסום רב.

עורך המדור הספרותי בהארץ שם לב לדוקי, ולכן הלמתי את הברול בעודו מלבוך, ומיד דחפתי לו שיר חדש. בשיר זה היו שלוש מאות שורה (חציין בנות מלה אחת), והאמנה לי, קיבלנו מחירו כשמונים לירה. כי אגודת ה"סופרים קבעה תעריף גבוה מאוד למלים מנוקדות. דוקי התבלבל. את הממון ותפס יפה, אבל לא תפס מה הקשר בין אותם פטפופים לממון. גם הפרסום שהוצא לו פתגום לא נעם לו ב"תרי. הוא החל מטריד אותי בשאלות. שאלו אותו אם הוא "כנעני", ובכן, מה זה "כנעני"? אמרו עליו שהוא "קומוניסט" ואמרו עליו שהוא "פאשיסט" ואמרו עליו שהוא "אנוניסאניאליסטי". המלה האחרונה העל"תה את חמתו. כל המלם נשמעו לו כדברי גידוף, אבל מלה ארוכה זאת נשמעה לו בצליל של עכירה מינית. וכשהוא תוסף סטירת-לחי עלול הוא לשבר לסת. המצב נעשה מסוכן.

כדי להניח את דעתו, שלחתיו שירשם למפא"י. עתה לפחות ידע מה הוא. הוא היה משורר. משורר זה לא רק סופר; זה הרבה יותר. הנה, שאלנה את עצמכן. את מי אתן מתות להכיר? 'משורר אמתי או סתם סופר? שלחתי את דוקי כשכרטיס המפלגה בידו האחת ושיר ארוך בידו השניה, למערכת תר. דוקי גמגם מה שנמגם, ונעשה רושם נהדר. נפלנו זבנו תומות דבר גם בלי תקי"עית שופר. השיר דפס, והממון שולם. כך עברנו על כל העתונים, יומיים, שבועונים, ירחיים — טהפנו את כלם.

היה הח ונו מביע" דעות באגנות. נעשינו מומחים ב"ספרות, בעיור, בחיאטרון, במוסיקה, בקולנוע, בהיסטוריה, באנטומולוגיה, בארכיאולוגיה, בצבאות, בהשמרת שפסשים ובפסיכולוגיה. כתבנו מאמרים על דת בודה ועל דת יוון, על המשטר בסין ועל העבודות בסעודיה. על מוחמד נגיב ועל צירלי צ'פלין, על פונטיקורבו ועל מונטיקארלו ועל גיבון די קארלו ועל גידול קרפיונים.

ואלה העורכים מדפיסים, בדרך כלל, דומה שאין הם מסכימים להופים אפילו בדיחה טובה. אבל כשראו את ה"טמבל שלי, אשמעו את גגומיו, לא יכלו לעמוד בפניו. ב"י חזו נהנו העורכים מתוכנתו להסכים לכל דבריהם. כך ל"י מדתי אותה: אל תחוכה, רק הרכן ראשך והגד "מ" לכל מה שיאמרו לך. אני עצמי החלתי מהרהרת חרטה, פן איכרתי ימי כשנתיי לעשות ספרות הגונה, הנה, למי הממון ולמי הכבוד ולמי התהלה וההוד? — לנאד. אבל אז לא חשבתי לנאד, כלל וכלל לא. הייתי מאוהבת בו עד שגעון. "ובכן, דוקי, אמרתי לו, "הנה גם אתה סופר. איך זה?" "מסריח", אמר דוקי. "אבל אין דבר". חברי-לעבודה לגלגו עליו בתחילה, אבל אחר כך הת"פארו בו. "זה דוקי", היו מצביעים עליו, "הסופר!" בכסית ראוהו כילד פלא. הייהו דתפלאו לענותו. כשהיו מזכירים לפניו את יצירותיו, היה מסמיק. ובשיתה — לא היה כמוהו.

"באמת?" תמה דוקי. "כן", אמרתי לו. "ואין זה קשה כלל. אני אלמד אותך איך עושים זאת. אתה רק נסה. מדוע לא תנסה, דוקי?" ואו לחשתי לכולם, בסוד, כי דוקי הוא סופר נסתר, גלא שהוא מאותם "החיים את החומר", כמו אמיל זולא, ולכן עובד הוא כמכונאי, ובקרוב יהיה ספן ויפליג ליאפאן. ואחר כך נהנו כולם מבריו המוגממים בעיניו ס"י רות, וביוחד מזה שאינו קורא ספרים, וזה סימן ברור ש"י הוא סופר גדול. ואחר כך עשיתי לו סיפור גורא סוציאליסטי, עם מעביד רשע ועם פועלים צדיקים ועם סוף טראגי, והכ"י נצנו את הסיפור לחשא, ואחר כך חיברנו שיר בלי חרו"י זים ובלי משקל ובלי כלום, אבל מלא מלים כאלה: שריר, שיר, מכונה, תנופת-לגלגל-פונה, על המשמר חסף את זה כבכורה בטרם קיץ.

אתן אינכן קוראות שירים, ולכן נדמה לכן כי איש איננו מעונין בהם. אתן טועות, אין אתן יודעות מה טוב השוק לסחורה זאת. אמנם אין איש קורא שירים, אבל כמעט כל עתון מוכרח להפסיק, אומרים כי שיר — כול מר מלים מנוקדות — עושה רושם רציני על הקוראים ולכן עתון — אינני יודעת למה — רוצה להיראות רציני. אבל השירים צריכים להיות לפי רוח הזמן. כלומר: מודרניים. כלומר: שישארו חן בעיני קורא"י אויל ובעיני יצמה ובעיני שאר כיוצא בהם. אוי לעינים! אבל אויות-עיינים זאת אין קל ממנה. על כל פנים, לדוקי ולי היה סנוביום זה מכרה-זהב.

לפתחו מלים מפטופטיותהם של ילדי השכנים, ועשינו שיר בשביל הארץ. זה היה כך: "גינני קאלאוואסא / מחריא שם בטיראסא / גומה, כלב, הסה! / אשכול שוכב על קאסא / טראך בום באלאבאסא / אכלתי אצל דאסא / סאלאט הציל וחסא / דילמה דאלאי בלהאסא" וכן הלאה. אחד משירי שפס כתב לזה פרוש. ודוקי זכה לפרסום רב.

עורך המדור הספרותי בהארץ שם לב לדוקי, ולכן הלמתי את הברול בעודו מלבוך, ומיד דחפתי לו שיר חדש. בשיר זה היו שלוש מאות שורה (חציין בנות מלה אחת), והאמנה לי, קיבלנו מחירו כשמונים לירה. כי אגודת ה"סופרים קבעה תעריף גבוה מאוד למלים מנוקדות. דוקי התבלבל. את הממון ותפס יפה, אבל לא תפס מה הקשר בין אותם פטפופים לממון. גם הפרסום שהוצא לו פתגום לא נעם לו ב"תרי. הוא החל מטריד אותי בשאלות. שאלו אותו אם הוא "כנעני", ובכן, מה זה "כנעני"? אמרו עליו שהוא "קומוניסט" ואמרו עליו שהוא "פאשיסט" ואמרו עליו שהוא "אנוניסאניאליסטי". המלה האחרונה העל"תה את חמתו. כל המלם נשמעו לו כדברי גידוף, אבל מלה ארוכה זאת נשמעה לו בצליל של עכירה מינית. וכשהוא תוסף סטירת-לחי עלול הוא לשבר לסת. המצב נעשה מסוכן.

כדי להניח את דעתו, שלחתיו שירשם למפא"י. עתה לפחות ידע מה הוא. הוא היה משורר. משורר זה לא רק סופר; זה הרבה יותר. הנה, שאלנה את עצמכן. את מי אתן מתות להכיר? 'משורר אמתי או סתם סופר? שלחתי את דוקי כשכרטיס המפלגה בידו האחת ושיר ארוך בידו השניה, למערכת תר. דוקי גמגם מה שנמגם, ונעשה רושם נהדר. נפלנו זבנו תומות דבר גם בלי תקי"עית שופר. השיר דפס, והממון שולם. כך עברנו על כל העתונים, יומיים, שבועונים, ירחיים — טהפנו את כלם.

היה הח ונו מביע" דעות באגנות. נעשינו מומחים ב"ספרות, בעיור, בחיאטרון, במוסיקה, בקולנוע, בהיסטוריה, באנטומולוגיה, בארכיאולוגיה, בצבאות, בהשמרת שפסשים ובפסיכולוגיה. כתבנו מאמרים על דת בודה ועל דת יוון, על המשטר בסין ועל העבודות בסעודיה. על מוחמד נגיב ועל צירלי צ'פלין, על פונטיקורבו ועל מונטיקארלו ועל גיבון די קארלו ועל גידול קרפיונים.

ואלה העורכים מדפיסים, בדרך כלל, דומה שאין הם מסכימים להופים אפילו בדיחה טובה. אבל כשראו את ה"טמבל שלי, אשמעו את גגומיו, לא יכלו לעמוד בפניו. ב"י חזו נהנו העורכים מתוכנתו להסכים לכל דבריהם. כך ל"י מדתי אותה: אל תחוכה, רק הרכן ראשך והגד "מ" לכל מה שיאמרו לך. אני עצמי החלתי מהרהרת חרטה, פן איכרתי ימי כשנתיי לעשות ספרות הגונה, הנה, למי הממון ולמי הכבוד ולמי התהלה וההוד? — לנאד. אבל אז לא חשבתי לנאד, כלל וכלל לא. הייתי מאוהבת בו עד שגעון. "ובכן, דוקי, אמרתי לו, "הנה גם אתה סופר. איך זה?" "מסריח", אמר דוקי. "אבל אין דבר". חברי-לעבודה לגלגו עליו בתחילה, אבל אחר כך הת"פארו בו. "זה דוקי", היו מצביעים עליו, "הסופר!" בכסית ראוהו כילד פלא. הייהו דתפלאו לענותו. כשהיו מזכירים לפניו את יצירותיו, היה מסמיק. ובשיתה — לא היה כמוהו.

מקודם היה איני. כשהיה מנסק לי, היה מטפח את מלוא פני ברוק. אבל היה נוח למדי, כי מרוב עצלותו היה גם שתקן, והניח לי לפספס כרצוני. אחריו — מי היה אחריו? — כבר אינני זוכרת. אחר כך היה מוסא. למוסא היה שפם עצום, שחור כפתם. גם זה נגמר, ואז באו עוד. ואז באה האהבה הגדולה.

אהה, חביבותי! היודעות אתן מה היא האהבה הגדולה? כן, כן, כל אחת מכן יודעת להלכה מה היתה רוצה לחוש, ולעולם אין זה בא, וכן הלאה, וכן הלאה, אבל אם רוצים, רוצים ממש, שיבוא משורר חרט, שלם, נהדר — זה בא. הכול אמרו עליו שהוא טמבל, ואני רבתי עם כל חברי-רומי. עם אחדות בגלל שאמרו עליו שהוא כסיל, ועם אחי רות בגלל שאמרו עליו שהוא יפה-תואר. הוי, איזה פרו"י פיל, ואיזו קומה! העינים העגומות לבדן היו מספיקות כדי להפיל בשבי גודר ח"ן, כלבה מי שצוחקת לי. הייתי רוצה לראות איך תתנהג עלמה אחרת במקומי. בקיצור — התאהבתי בו במבט ראשון. זכורנה את העובדה הפשוטה הזאת, מי שלא תזכור את העובדה הפשוטה הזאת לא תת"פוס כל מדוע נכנסתי לתוך התסביכות האיומה.

ובכן ראיתי — ונוצחתי, ואז ניסיתי כך וניסיתי כך, ואין לי צורך לפרט לכן מה עושה עלמה שהתאהבה כדי להסב אליה את עיניו. ולא הצלחתי. הוא פשוט לא שם לב. אז ביקשתי את תנה (היא כה מכוערת עד כי מותר לה להיות טובת-לב) ושתפר לו שאני סופרת. טיפש כזה, חשבתי, הן התם הוא גם סנוב.

חנה סיפרה לו מה שסיפרה, ובטוב-לבה ודאי גם הג זימה קצת, כי הנה, ערב אחד, אומר הוא לי בערמומיות של-טמבלים: "אני יודע מי את. את הסופרת ורדה אפרת". וזממתי פנים כנתפסת בקלקלתי, "ואם כן", אמרתי לו. "מה בכך?"

"לא כלום", אומר הוא. "ואת באמת מפורסמת?" "כשמפרסמים אותי, עניתי לו, "אני מפורסמת". "אה", ענה הוא, כאילו גיליתי לו תגלית, ואני, כמוכן, באה השאלה: "תרגי ללכת אתי לכסית?"

התכוננתי לזה. החוק הוא שאסור להסכים להצעה ה"ראשונה", "לא", אמרתי לו. "הברת מבלי-עולם זאת איננה מענינת אותי".

"איפה אוכל לפגוש אותך?" שאל (סוף סוף!). אבל הוא משך דוקא לכסית. מכונאי היה, ואני שער"תי מה הוא מספר לחבריו-לעבודה על פגישותיו אתי ועם אנשים ששמותיהם נדפסים בעתונים. צרת בני חיל אלה, הטמבלים יפה-תואר, היא שהם יולדי אשה, כלומר: לכל אחד מהם אם. ואם מכירה את בנה, ויודעת את פרי בטנה, והיא מדריכה אותו בעצות. סופרת? כסית? שומר נפשו ירחק מהם.

גם לי היו קשיים "חברתיים". כשם שלא נעצה לו ה"עובדה שאני סופרת, כך גם לי — אחרי עבור הסנסאציה הראשונה בין מכרי — לא נעמה העובדה שהוא מכונאי. "מה הוא?" שאלו תחילה בלחש.

ואני הייתי עונה בגאווה: "מכונאי סוג אלה". ואחר כך החלו שואלים: "איפה המכונאי שלך?" ואחר כך היו מעמידים אותו במבוכה בשאלות כלאחר-כך, עד שגם הוא, הטמבל, תפס כי מלגלים עליו.

"אמא צודקת", אמר לי פתאום. "סופרת איננה ענין בשבילי". ראיתי כי הענין מידרדר במדרון. מה היה עלי לעשות? אמרתי לו: "דוקי (כך הוא נקרא), דוקי, הרוצה אתה להיות סופרת?"

"לא", אמר דוקי. אמרתי לו: "התיה מפורסם, דוקי". "אבל איני יכול", אמר דוקי. "הכתיבה עבודה קשה. אין משלמים יומית, ובקבלנות לא אספיק כלום. כשאני צריך לכתוב מכתב —

"דוקי", אמרתי לו, "אני אוהבת אותך". "טוב", אמר דוקי, "אבל את מבינה, זה ככה: אמא אומרת —

"דוקי", אמרתי לו, "התיה סופר ותהיה מפורסם ויהיה לך ממון רב, ותחברן את מסי-הכנסה, כמו כל הסופרים."

הוא הסמיק, וכעס. "אבל זה נכון", אמר. "היודע אתה מה פרוש הדברים שאמרתי? שאלתי. "הנה", אמר דוקי. "את מנסה להשפיל אותי".

חס וחלילה, דוקי, אמרתי לו. "אבל מה זה שמוע" מדבר אתה על ליצירתך? דומני כי שכחת שכל הכספרות שלך היא בלוף".

כך את חושבת? אמר דוקי. "ובכן, שמעי ואני לך מה שאמרו עלי שלונסקי ואליעז וגדולי המבקרים — אבל כל אלה אינם יודעים איך עשינו את הכספרות הספשית שלך". נסיתי להזכיר לו, "מה לך, דוקי?"

אם הכול אומרים עלי שאני משורר גאון, איך את צריכה להתקש ולאמור את ההפך", אמר דוקי. "מה זה חשוב איך נעשה הדבר? שוטפים לפי התוצאה. שאני מי שחשאלתי, ויגידו לך שאני סופר לפחות מוכשר. את עיין, את. מקנאה את בי על סופרמי ועל הצלחתי".

נדהמתי. לא הספתי מלה אחת, והלכתי. נסיתי ל"י היר לעצמי מה קרה לו. הייתכן שכל הפרסום הזה חזר את ראשו? ואולי משטה הוא בי? אבל דוקי איננו מסוגל לשטות. אולי מישוה משטה בו?

כעבור כמה ערבים פגשתיו בכסית. הוא ישב כצ"י צמוד לאחת משחקניות הקאמרי. היא נתנה בי מבט נצחון, והוא גם לא הפנה אלי את עיניו. לבי נשבר, וכן הלאה, וכן הלאה. זאת הן יודעות על סה, ואין צורך לפרט לכן. עד שהחלשתי כי גם עם אשפר ללכת לחיאטרון, והרושם לא יהיה כל כך נ"י, ובכלל, גם סקחים אפשר לסבול לפעמים.

ופתאום, והנה דוקי לפני. הפעם הכירני יפה. "שלום, ורדה", הוא אומר לי. "לאן זה נעלמ" ל הזמן?"

מה יש, דוקי? שאלתי. "אותה נבלה חרבנה, איך" "איך נבלה?" מיתמם דוקי. "הביטי, ורדה: אינני יודע מה קרה לי. בזמן האחרון אין לי השראה. אני מנסה ל"י ואינני מצליח כלל. זה גורא אולי את זוכרת: פעם זו"י לי כמו כלום. וכעת — אפס. חשבתי: אולי את תעז"י לתפוס את האוירה, את המבנט... מה?"

"דוקי", אמרתי לו, "מה שלום המוסך?" "בסדר", אמר דוקי. "מה יש?" "חזור אל המוסך שם האוירה המתאימה לך."